

Popper András

Én vagyok a képen. Aradon készült a kép, 1950-ben. Jogot végeztem -- azért választottam ezt, mert szerettem. Kolozsváron kezdtem 1935-ben, majd 1939-ben, több kollégámmal átiratkoztunk Csernovicba, Bukovina fővárosába, mert akartunk nyerni egy évet. Mind Kolozsváron, mind pedig Csernovicban nagyon jó tanárok voltak. A különbség az volt, hogy Csernovicban volt egy előkészítő év, utána pedig csak három tanulmányi év volt -- ezért akartunk átmenni. Ott végeztem el az egyetemet, de az utolsó két évben már nem tudtam levizsgázni, mert 1939-ben az oroszok bevonultak Bukovinába [1940 júniusában vonult be a Vörös Hadsereg Bukovinába. -- A szerk.]. Nekem a római jog volt a nagy élvezet. Volt egy tanárom Kolozsváron, Mo^ooiu volt a neve, nagy élmény volt őt hallgatni, szabadon beszélt, papír nélkül. Mindig nagyon jól megszervezte az idejét. De voltak más ugyanennyire jól fölkészült tanáraink is. Például végeztem egy továbbképző tanfolyamot Bukarestben, már az egyetem után, és emlékszem, hogy ott is nagyon szépen adták elő a legfelső törvényszéket. De hát voltak másféle tanárok is -- például a némettanár, jött, fölírt

egy szöveget a táblára, nekünk meg szóról szóra be kellett magolni. Egyebet nem is csinált az órán. Ugyanúgy a latintanár sem magyarázott semmit. Akkoriban nem volt inspekció, a tanárok azt tettek, amit akartak. A holokauszt idején munkaszolgálatos voltam, 1941-től 1944. júniusig -- előbb Fogaras megyében, majd Arad megyében, az aradhegyaljai csatornánál (Paulis, Gyorok). Akkor jártam haza, amikor megállt a munka. Jó pár évet vesztettem el, az utolsó vizsgáimat a háború után tettem le, Kolozsváron. Miután 1944-ben befejeztem az egyetemi tanulmányaimat [Nyilván 1944. augusztus 23. után; lásd: Románia kiugrása a háborúból. -- A szerk.], ügyvédbojtár voltam -- az apám vett maga mellé vagy két évre. Én is Körösbökényben laktam 1946-ig, amikor kineveztek bírónak Aradra. Végül aztán 1952-ben a törvényszék elnöke lettem, és az voltam 1968-ig. Amikor kineveztek Aradra bírónak, Irén nagynénémnél laktam, az anyai nagymamám házában. Borosjenőn is törvényszéki elnök voltam, hat évig, majd Köröskisjenőn tíz évig. Nem nősültem meg, nem voltak gyermekeim. Sose volt kellemetlenségem a kommunistákkal -- keveset ismertem, aki butaságokat tett volna. Csak az első titkárnak volt joga érdeklődni arról, amivel én foglalkoztam, de ő sose ütötte bele az orrát. Ilyen volt az utasítás Bukarestből. A kollégáim rendes emberek voltak, a hivatalnokokkal meg szerencsém volt -- rendszeren végezték a dolgukat. Zsidó kollégáim is voltak. Az 1989-es forradalom [lásd: 1989-es romániai forradalom] semmiképpen sem érintett. Úgy látom, hogy semmi sem változott. 1989-ben már nyugdíjas voltam. Miután 1975-ben nyugdíjaztattam magam, egy barátom, aki a megyei tanács főtitkára volt, behívott, és fizetés nélkül dolgoztam a Prefektúra hivatalában vagy két évet, 1978-ig. Azután elhívtak a hitközséghez, hogy segítsek nekik a jogi kérdésekben. A hitközségben huszonhárom évig dolgoztam, amíg aztán meg nem betegedtem, 1977-től 2000-ig. Akkor meg kellett műtetnem magam. Amíg jobban voltam, szerettem sétálni. Most már túl fáradt vagyok ahhoz, hogy bármit is csináljak -- otthon ülök, és olvasom az újságot.